

2008. április 10., csütörtök

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

EURÓPAI PARLAMENT

Halászati jogokon alapuló irányítási eszközök

P6_TA(2008)0113

Az Európai Parlament 2008. április 10-i állásfoglalása a halászati jogokon alapuló irányítási eszközökről (2007/2111(INI))

(2009/C 247 E/01)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a halászati erőforrások közös halászati politika alapján történő védelméről és fenntartható kiaknázásáról szóló, 2002. december 20-i 2371/2002/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾,
- tekintettel a közös halászati politika reformjáról („Ütemterv”) szóló bizottsági közleményre (COM(2002)0181),
- tekintettel a halászati jogokon alapuló irányítási eszközökről szóló bizottsági közleményre (COM(2007)0073),
- tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
- tekintettel a Halászati Bizottság jelentésére (A6-0060/2008),
- A. mivel a közös halászati politika (KHP) reformjáról szóló zöld könyvében a Bizottság kifejtette véleményét, amely szerint az alternatív irányítási mechanizmusok jelentős kiegészítő szerepet játszhatnak a közösségi halászati irányításban;
- B. mivel a Bizottság egy, a halászati jogokon alapuló irányításra vonatkozó vitát kezdeményezett;
- C. mivel számos érdekelt fél nyújtotta már be a vitával kapcsolatos észrevételeit;
- D. mivel korábban számos tanulmány készült a halászati jogokon alapuló irányításról, de egyik sem foglalta magában az EU valamennyi part menti tagállamát;
- E. mivel azonban több tanulmány is foglalkozott mind az EU-n belül, mind azon kívül az olyan rendszerek működésével és hatékonyságával, amelyek lehetővé teszik a halászati jogok gazdasági ellenértékükért történő értékesítését;

⁽¹⁾ HL L 358., 2002.12.31., 59. o. A legutóbb a 865/2007/EK rendelettel (HL L 192., 2007.7.24., 1. o.) módosított rendelet.

2008. április 10., csütörtök

- F. mivel a Bizottság ajánlati felhívást adott ki egy tanulmányra;
- G. mivel a Bizottság kimondta, hogy egyelőre nem tervezi a létező gazdálkodási rendszerek módosítását, de ugyanakkor kifejezte arra vonatkozó szándékát, hogy módosításokat kíván bevezetni a KHP működésében, és ezért életképes alternatívákat keres;
- H. mivel a jelenlegi európai uniós halgazdálkodási rendszerek – különösen a TAC- és a kvótarendszer – nem adnak választ az ágazat problémáira, és alapvető fontosságú, hogy e kérdéstről széleskörű, az új gazdálkodási rendszerek esetleges elfogadásának negatív vonatkozásait értékelő vitát folytassanak;
- I. mivel ennél fogva fontos megvizsgálni, hogy hogyan lehet a KHP működését javítani különösen a halgazdálkodási politikán keresztül, amelynek jelenlegi hiányosságai nyilvánvalóak;
- J. mivel egyetlen változás sem eredményez majd javulást, ha nem biztosított az erőforrások gazdaságilag, környezetileg és szociálisan fenntartható feltételeket teremtő kiaknázása;
1. üdvözlí, hogy a Bizottság vitát kezdeményezett a halászati jogokon alapuló irányításról a meglévő irányítási politika szükségességét megelőzően;
 2. úgy ítéli meg, hogy a tengerbiológiai erőforrások közös javak;
 3. úgy véli, hogy a szóban forgó jogokat nem szabad tulajdonjogokként értelmezni, hanem inkább egyfajta haszonélvezeti vagy betakarítási jogként, és ennél fogva azokat megfelelő korlátok között kell gyakorolni;
 4. azt is elismeri azonban, hogy a halászati jogokon alapuló irányításnak vannak olyan különállóan meghatározandó rendszerei, amelyek eltérő felfogásokon alapulnak a következők vonatkozásában:
 - a) a jogot kinek adják, a jog átruházhatóságának feltételei és az azzal folytatott, gazdasági ellenértékért történő kereskedelem lehetősége;
 - b) a jog terjedelme – különösen, hogy azt azon hely tekintetében határozzák-e meg, ahol gyakorolni kell –, a halászható mennyiség vagy a kifejezhető erőfeszítés;
 5. üdvözlí, hogy a Bizottság ajánlati felhívást tett közzé annak érdekében, hogy lehetővé tegye a különféle irányítási rendszerek teljes körű tanulmányozását;
 6. úgy ítéli meg, hogy a vitára biztosított idő túl rövid, és kéri ezen időszak meghosszabbítását a rendelkezésre álló, különféle lehetőségek és azok következményei megfelelő feltárása és tanulmányozása érdekében;
 7. elismeri azonban, hogy még egy ilyen jellegű tanulmányt megelőzően is nyilvánvaló, hogy sokféle ilyen rendszer működik, továbbá hogy a legtöbb – hacsak nem az összes – a jogokon alapuló, legszélesebb értelemben vett irányítás valamely formáját alkalmazza; hasonlóképpen elismeri, hogy a halászati jogokon alapuló irányítással kapcsolatos kísérletezések az ilyen rendszereket alkalmazó tagállamokban sok tekintetben – például a kapacitáscsökkentés vonatkozásában – igen pozitív eredményeket hoztak;
 8. úgy véli, hogy ehhez hasonlóan nyilvánvaló, hogy – közösségi szinten és legalábbis néhány tagállamban – a jogokon alapuló irányítás alkalmazott formái hibridek, mind a jogok elosztása és átruházhatósága/kereskedelme, mind pedig a jogok terjedelmének meghatározási módja tekintetében;

2008. április 10., csütörtök

9. rámutat az ebben rejlő összetettség mértékére és azokra a nehézségekre, amelyeket ez az egységes rendszer felé való elmozdulás elé gördít, akár a tagállami gyakorlatok harmonizálásával, akár annak közösségi szintű kezelésével érik el azt;

10. ennek ellenére azon a véleményen van, hogy – amint ezt az a tény is bizonyítja, hogy a halászati jogokon alapuló irányítást számos olyan országban és régióban vezették be, amelyek a világon a legjelentősebb halászati érdekeltséggel rendelkeznek – ezek a nehézségek nem leküzdhetetlenek, és mivel a rendszer igen eredményesnek bizonyulhat bizonyos közösségi flották irányítása tekintetében, legalább a rendszer KHP-be való felvételének lehetőségeit fontolóra kell venni;

11. úgy véli, hogy meg kell bizonyosodni azokról a hatásokról, amelyeket a változtatások – különösen az egész Közösségre kiterjedő, egyedi, átruházható kvóták és további, jogokon alapuló hozzáférés bevezetése – okozhatnak a következőkkel kapcsolatban:

- a relatív stabilitás és annak a halásztól függő közösségek életképességének fenntartásában játszott szerepe,
- az ilyen jogokkal kapcsolatos tulajdonjog koncentrációjának mértéke és az ebből eredő társadalmi-gazdasági következmények,
- a kisüzemi gazdasági szereplők vagy a közösségi halászat kárára a nagyobb társaságoknál jelentkező előnyök,
- az azzal kapcsolatos félelem, hogy ez többletköltségekkel járhat, ami visszafoghatja a hajókba, felszerelésbe, biztonsági és munkafeltételekbe való befektetéseket,
- annak valószínűsége, hogy a valaki által birtokolt kvótákat elveszik az aktívan halászattal foglalkozóktól,
- a kezdeti elosztás megvalósításában és a váratlan előnyök olyan személyek számára történő juttatásában rejlő problémák, akik részére a kiosztás történik,
- a jogok túlzott mértékű koncentrációjának kockázata;

12. úgy ítéli meg, hogy ezekre az aggodalmakra még az előtt választ kell adni, hogy bármilyen lépést tennének az egységes rendszer felé, többek között a meglévő példák ismeretében korlátozni lehet a halászati jogok felhalmozódását;

13. úgy ítéli meg, hogy hangsúlyozni kell a halászati jogokon alapuló irányítás pozitív aspektusait is, amelyek tekintetében igen széles körű megegyezés van, beleértve az alábbiakat:

- az irányítás sokkal ésszerűbb, mivel a jogosultak közvetlenül felelősek az irányításért és az általános szabályok betartásáért, ami egy nagyobb mértékű vállalkozási kapacitásokkal rendelkező, a szakértői tanácsoktól, ügynöki tevékenységektől és állami finanszírozástól kevésbé függő ágazatot eredményez;
- a nyomon követés egyszerűbbé válik a rendszert alkalmazó flottáknál, mivel a jogokkal rendelkező hajók pontosan azonosíthatók;
- csökken a visszaengedések mennyisége, mivel halászati jogokat lehet vásárolni olyan fajokra, amelyek vonatkozásában csak csekély mennyiségű kvóta áll rendelkezésre;
- a flották vállalkozásaikat nyereségessé tudják tenni, ami – a legrégebbi és legkevésbé hatékony egységek megszüntetésén keresztül – általában kapacitáscsökkentéshez vezet;
- a rendszer bevezetésének legegyszerűbb módja a kvótáknak az egyes tagállamok relatív stabilitásával összhangban történő kiosztása lenne, hogy ez a feltétel se sérüljön;

14. felmerül a kérdés, hogy a jogokon alapuló irányítás egységes rendszere minden esetben megfelelő volna-e a különböző halászati típusok számára;

2008. április 10., csütörtök

15. e tekintetben felhívja a figyelmet a következőkre: az egyetlen halfajra és a több halfajra szakosodott halászat közötti különbség; valamint a kisipari flották egyedi helyzete;
16. úgy véli, hogy a kisipari flották tekintetében különálló rendelkezéseket kellene hozni, vagy a parttól számított földrajzi távolsággal kapcsolatos kritériumok felhasználásával, vagy úgy, hogy a kvóta egy részét elkülönítik a számukra;
17. üdvözli ennél fogva azt a tényt, hogy a Bizottságnak jelenleg nem áll szándékában beavatkozni a meglévő irányítási rendszerekbe;
18. úgy véli azonban, hogy mindazonáltal tovább kell vizsgálni a jogokon alapuló különféle irányítási rendszerek előnyeit és hátrányait;
19. úgy véli, hogy meg kell akadályozni a halászati iparágban a kisebb hajótulajdonosokat, különösen a kisipari halászat képviselőit sújtó gazdasági torzulásokat;
20. elismeri, hogy ezek a rendszerek előmozdíthatják a gazdasági hatékonyságot, feltéve, ha azokat megfelelően dolgozzák ki; hangsúlyozza, hogy ez a fajta hatékonyság az összes gazdasági politika célja, és a KHP-nak az az érdeke, hogy olyan nyereséges halászati ipart biztosítson, amely egyre kevésbé függ az állami finanszírozástól;
21. úgy véli, hogy – mivel a halászati politika közös politika – a halászati jogok irányításával kapcsolatos mechanizmusokat közösségi szinten kell elfogadni, ami lehetővé teszi a halászati erőforrásokkal való gazdálkodás javítását;
22. úgy véli, hogy a gazdasági hatékonyság csak akkor értékes, ha előmozdítja a KHP céljait;
23. ennek megfelelően felszólítja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a jogokon alapuló irányításra vonatkozóan általa kezdeményezett összes tanulmány irányuljon a következőkre:
- I. teljes kép nyújtása a jelenleg a tagállamokban működő irányítási rendszerekről és ezek elemzése,
- II. a jogokon alapuló irányítással kapcsolatos, a következőkre vonatkozó alapvető felfogások vizsgálata:
- a) kiknek oszthatók jogok, kikre ruházhatók át, értékesíthetők-e, valamint az ezek vonatkozásában meglévő bármilyen korlátozások, és
- b) a jogok terjedelme, vagyis hogy azokat a hely, a mennyiség (teljesítmény) vagy az erő kifejtés (ráfordítás) vagy ezek keveréke alapján határozzák-e meg,
- III. a meglévő irányítási rendszerekből szerzett bizonyítékok felhasználásával az ilyen felfogásoknak a KHP céljai elérésében tanúsított hatékonyságának értékelése a következők vonatkozásában:
- a) a halászati iparral foglalkozók megélhetésének javítása,
- b) olyan fenntartható tengeri ökológia, amelyben a halállományok megőrizhetők, és
- c) a halásztól függő közösségek életképességének fenntartása,
- d) a rendszer – hatályba lépése óta – milyen mértékben koncentrálna a halászati jogok tulajdonát, és milyen mértékben vezetett a foglalkoztatás megszűnéséhez;
- e) a halászati ágazat gazdasági hatékonysága,
- IV. e kérdések különálló vizsgálata a különböző – mind a közösségi vizeken belüli, mind pedig az azokon kívüli – halászati típusok tekintetében;
24. sürgeti a Bizottságot, hogy engedélyezzen hosszabb időt az ezzel kapcsolatos vitára;
25. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányának és parlamentjének, a regionális tanácsadó bizottságoknak és a halászati és akvakultúra-ágazati tanácsadó bizottságnak.